

חידון לפרשת שופטים

1. היכן לראשונה מזכירים בתורה שופטים?
תשובה: בפרשת שמות מזכירים שופטים שפקחו על בני ישראל במצרים (שמות ה' ו').
2. בפרשתנו אוסרת התורה לבנות מצבה. היכן מזכיר בתורה בשני מקומות שהקימו מצבה? ואם אסור - מדוע הקימו מצבות?
תשובה: יעקב אבינו הקים פעם אחת מצבה לאחר חלום סלם המלאכים העולים ויורדים, ופעם שניה לאחר שהקב"ה שנה שמו מיעקב לישראל. לפני מתן תורה היה מתר לבנות מצבות ולכן יעקב אבינו בנה (דברים ט"ז כ"ב).
3. ציין אסור הקשור בסוסיס בפרשתנו.
תשובה: למלך אסור להרבות בסוסיס.
4. איזו מצוה בפרשה עושים בלחי של בהמה?
תשובה: בכל פעם ששוחטים בהמה צריך לתת לפה את הלחי, הזרוע והקבה (י"ח ג').
5. היכן בפרשה מזכיר יער ובאיזה הקשר?
תשובה: בענין רוצח בשוגג הנמצא ביער ונופל הגרזן או הפטיש מידו.
6. היכן מזכירים בפרשתנו המספרים 1 – 2 – 3 בפסוק אחד?
תשובה: נאמר בפסוק (י"ט ט"ו) שעד אחד אינו פשר לעדות, רק עדותם של שנים או שלושה עדים מתקבלת בבית דין.
7. נאמר בפסוק "צדק צדק תרדף". מדוע כתובה פעמים המלה צדק?
תשובה: יש לחפש בית דין ראוי. ב. את הצדק צריך להשיג בדרכים צודקות.
8. מה לומדים מהפסוק "וכל העם ישמעו ויראו"?
תשובה: שממתינים לבצוע גזר דין מות עד הרגל, שכלם יראו וייראו.
9. אילו דברים אסור למלך להרבות ומה הרמז לכך?
תשובה: פסוק, סוסיס ונשים. ראשי תבות "פסא" המלך – פסוק, סוסיס, אשה.

10. עד כמה נשים מתר למלך לשאת וממי לומדים דין זה?
תשובה: שמונה עשרה נשים. לומדים זאת מדוד המלך.

11. כמה ספרי תורה כותב לעצמו המלך ומדוע?
תשובה: שני ספרי תורה. אחד נשאר בבית גנזיו, והשני נודד עמו לכל מקום שהולך.

12. מהם שעורי התרומה הנתנים לכהן? (רש"י)
תשובה: עין יפה: אחד מארבעים. עין בינונית: אחד מחמשים. עין רעה: אחד מששים.

13. אסור לשאל באוב. על מי מספר בתנ"ך ששאל באוב?
תשובה: המלך שאול העלה באוב את שמואל הנביא.

14. מה הפרוש הפשוט של הפסוק "תמים תהיה עם ה' אלקיך"? **תשובה: שלא לחקור את העתידות.**

15. כיצד נקרא מעמד הר סיני בפרשה?
תשובה: יום הקהל.

16. נאמר בפרשה "וכי יקום עד חמש". היכן עוד מזכר בתורה הבטוי "חמש"? **תשובה: בחמש בראשית (ו' י"א) "כי מלאה הארץ חמש".**

17. צין פסוק בפרשתנו שבו יש רצף של מלים כפולות.
תשובה: בפרק כ' פסוק כ"א: נפש בנפש, עין בעין, שון בשון, יד ביד, רגל ברגל.

18. לפי בעל הטורים, בפרשה יש קשר בין משה רבינו לירמיהו הנביא על ידי גימטריא. מהי הגימטריא ומה הקשר?
תשובה: ב"ח י"ח נאמר: "נביא אקים להם" בגימטריא "זהו ירמיהו" והמשתף ביניהם - שניהם נבאו ארבעים שנה בישראל.

19. מדוע צריך להרג את עובד העבודה זרה ליד השער שבו עבד לעבודה זרה?
תשובה: להראות שעבודה זרה שאותה עבד ליד השער לא הושיעה אותו (ספורנו).

20. מה לומדים מהפסוק "כי תצור אל עיר ימים רבים"?
תשובה: שאין צרים על עיר פחות משלושה ימים קדם לשבת.

21. "ושפטו את העם משפט צדק" (כ"ז י"ח). למי נאמר צווי זה?
תשובה: למי שצריך למנות את הדינים, שימנה דינים כאלה שישפטו משפט צדק.

22. נאמר בפסוק (ט"ז י"ט) "לא תטה משפט", אם כן מדוע באה אזהרה (נוספת לכאורה) לא לקחת שחד?
תשובה: ללמדנו שאסור לקחת שחד גם אם בדעתו של הדין לשפט משפט צדק אחרי לקיחת השחד.

23. מהו השקר שמבטיחה התורה בזכות מנוי דינים כשרים?
תשובה: א. להחיות את ישראל. ב. להושיבם על אדמתם - "למען תחיה וירשת את הארץ" (ט"ז כ').

24. נאמר "לא תטע לך אשרה כל עץ אצל מזבח ה' אלקיך" (ט"ו כ'). אילו שלושה אסורים נלמדים מפסוק זה?
תשובה: אסור נטיעת אשרה (שעובדים לה לעבודה זרה) בכל מקום, אסור נטיעה בהר הבית, אסור בניית בית בהר הבית.

25. איזו צורה של עבודה לה' שנואה לפני הקב"ה מפני שהגויים הנהיגו אותה בעבודת אלילים?
תשובה: עבודת קרבנות על מצבה (מצבה העשויה מאבן אחת).

26. אדם שעבד עבודה זרה בעיר אחת ונדון בבית דין בעיר אחרת - היכן מבצעים את מיתת הסקילה שנגזרת עליו?
תשובה: בעיר שעבד בה לעבודה זרה.

27. מנין שבית המקדש גבוה מכל המקומות?
תשובה: שנאמר "וקמת ועלית" (י"ז י"ח).

28. איפה, מתי ועל ידי מי הורגים את הזקן הממרה ומנין לומדים זאת?
תשובה: הורגים אותו בירושלים, בזמן הרגל, על ידי בית דין של שבעים ואחד דינים, "וכל העם ישמעו ויראו" (י"ז י"ג).

29. מי חַיב לַתֵּת לַכֹּהֵן זֶרֹעַ, לַחַיִּים וְקִבָּה? מַאיִזוּ בִּהְמָה? מִי פֶטוּר מִכָּדָי?
תְּשׁוּבָה: רַק לַוִּיִּם וְיִשְׂרָאֵלִים חַיִּבִּים, מִבְּהֵמוֹת חֲלִין - מִבָּקָר וְצֹאן - וְלֹא
מִחַיּוֹת טְהוֹרוֹת כְּגוֹן צִבִּי וְאַיִל, אוֹלָם הַכֹּהֲנִים פֶּטוּרִים (י"ח ג').

30. מִי גֵרָם לְזִכּוֹת הַכֹּהֲנִים בְּמִתְנּוֹת אֵלֶּיָּה?
תְּשׁוּבָה: פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן. הַזֶּרֶע - בְּזִכּוֹת שֶׁלָּקַח רֵמַח בְּיָדוֹ. לַחַיִּים -
בְּזִכּוֹת שֶׁהִתְפַּלֵּל עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. הַקִּבָּה - עַל שֶׁדָּקָר אֶת הַמַּדִּינִית בְּקִבָּתָה (י'
ג').

31. אִיִּזוּ הִלָּכָה נִלְמָדֶת בְּדִינֵי עֲבוּדַת הַקֶּרְבָּנוֹת בַּמָּלִים "לַעֲמֹד לְשִׁרְתִּי"?
תְּשׁוּבָה: שֶׁהָעֲבוּדָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הִיְתָה רַק בַּעֲמִידָה (י"ח ה').

32. הַסֵּבֶר: קוֹסִם, מַעֲנֵן, מִנְחָשׁ, חֵבֶר חֵבֶר.
תְּשׁוּבָה:

קוֹסִם: עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂי קִסְמִים בַּעֲזַרַת מַקֵּל, אִם יִצְלִיחַ בְּדָבָר פְּלוֹנִי.
מַעֲנֵן: מִנְחָשׁ אִיִּזוּ עוֹנָה יֵשׁ בָּהּ הַצִּלָּחָה לְהִתְחִיל אֵיזָה עֲנָן.
מִנְחָשׁ: קוֹבֵעַ שֶׁדָּבָר פְּלוֹנִי סִימָן רַע לוֹ.
חֵבֶר חֵבֶר: מְקַבֵּץ וְאוֹסֵף אֵלָיו עַל יְדֵי נְחָשִׁים. (י"ח י').

33. לַכֹּמֶה חֲלָקִים חֲלָקוּ אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר קִבְּעוּ אֶת עָרֵי הַמִּקְלָט? נָא פֶרֶט.
תְּשׁוּבָה: לְאַרְבָּעָה חֲלָקִים – מִהַגְבוּל הַדְּרוֹמִי עַד חֶבְרוֹן, מִחֶבְרוֹן עַד שֶׁכֶם,
מִשֶּׁכֶם עַד קִדְשׁ, וּמִקְדָּשׁ עַד הַגְבוּל הַצְּפוֹנִי (י"ט ג').

34. לָמָּתִי בָּא הַצּוּרִי לְהוֹסִיף עוֹד שְׁלוֹשׁ עָרֵי מִקְלָט?
תְּשׁוּבָה: לְאַחֵר הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה, כְּשֶׁנִּקְבַּל אֶת אֶרֶץ הַקִּינִי וְהַקִּנִּיזִי וְהַקְדְּמוֹנִי
(י"ט ה').

35. מִנֵּין לּוֹמְדִים בְּפֶרֶשְׁתָּנּוּ שֶׁעֲבָרָה גּוֹרֶרֶת עֲבָרָה?
תְּשׁוּבָה: מִהַפָּסוּק "וְכִי יִהְיֶה אִישׁ שֹׁנֵא לְרַעְהוּ" ... שֶׁעַל יְדֵי שֶׁעָבַר עֲבָרָה אַחַת
שֶׁל שְׁנֵאת חֲנָם נִגְרָם לוֹ שֶׁיַּעֲבֹר עַל אֲסוּר רְצִיחָה (י"ט א').

36. שְׁנֵי אֲנָשִׁים הִזְיִזוּ גְבוּל הַשָּׂדֶה שֶׁבִּינֵיהֶם לְבֵין שְׁכֵנָם, אֶחָד עָבַר בְּלֹאוֹ אֶחָד וְהַשְּׁנִי
עָבַר בְּשֵׁנִי לְאוּמִים. כִּיצַד יִתְכּוֹן הַדָּבָר?
תְּשׁוּבָה: הַמַּשִּׁיג גְבוּל חֶבְרוֹ בְּחוֹ"ל עוֹבֵר עַל לָאו "לֹא תִגְזֹל", וְהַמַּשִּׁיג גְבוּל
בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עוֹבֵר עַל "לֹא תִסִּיג" וְגַם עַל "לֹא תִגְזֹל" (י"ט י"ד).

37. מנין שנשים פסולות לעדות?

תשובה: מהפסוק "ועמדו שני האנשים" (ולא נשים) (י"ט ט"ו).

38. בזכות מה ינצחו בני ישראל במלחמה את אויביהם?

תשובה: בזכות שיעשו משפט צדק על ידי בתי הדין (רש"י כ"א).

39. מה היה תפקידו של משוח מלחמה לפני יציאת בני ישראל למלחמה?

תשובה: היה קורא לפני העם את הפסוקים "שמע ישראל אתם קרבים למלחמה" והכריז שמי שבנה בית ולא חנכו או ארש אשה או נטע פרי - שישוב ולא יצא למלחמה (כ' ג').

40. מה היה תפקידם של השוטרים לפני יציאת העם למלחמה?

תשובה: להשמיע בקול בכל המקומות את דברי משוח המלחמה ולהכריז בקול על מי שיירא ופוחד מלצאת להלחם, שישוב לביתו (כ' ח').

41. הלכה היא שאין מפליגים בספינה בתוך שלושה ימים לפני שבת. איזו הלכה דומה למדנו בפרשתנו?

תשובה: אין צרים על עיר של גוים בתוך שלושה ימים לפני שבת. לומדים זאת מהמלים "ימים רבים". ימים = 2, רבים = עוד יום אחד (כ' א').

42. מה הטעם שאם צרים על עיר או מדינה אסור להשחית את עצה?

תשובה: "כי האדם עץ השדה" - שהעץ אינו יכול להפגס לעיר המבצר כמו האדם, ולמה תשחיתנו? (כ' י"ט)

43. האם מתר לקבל גרים משבע האמות?

תשובה: מתר לקבלם אם עשו תשובה ולא ילמדו את בני ישראל את מעשיהם קדם שחזרו בתשובה (כ' י"ח).

44. מה היה מקומם של שרי הצבאות במלחמה ומדוע?

תשובה: הלכו בסוף המחנה כדי למנע מהחולים לברח מהמערקה.